

Fins a baix de tot

Dc, 23/09/2020 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

La carta als Filipencs, tal com la conservem ara, és un recull de diverses cartes que Pau va escriure a la comunitat de Filipis durant la seva estada a la presó d'Efes l'any 53. D'ella aquest diumenge en llegim un fragment (Fl 2,1-11) que conté el conegut himne que llegim a la segona lectura del diumenge de Rams. Avui podem llegir els versets que expliquen perquè Pau l'escollí i l'introduí en aquesta carta.

Malgrat la comunitat de Filipis havia donat proves suficients de la seva entrega a l'evangeli (1,3-11), sorgiren, però, en la comunitat discussions i discòrdies. La desavinença, la rivalitat i l'arrogància entre els seus membres feren que el que havia de ser un resplendor com estrelles en el món (2,15) es convertís en un comportament indigne de l'evangeli de Crist (1,27). Entre els consells de Pau donats per afrontar el problema sobresurt la recomanació a la humilitat. Els savis, els forts i els rics de la comunitat han de renunciar als seus aires de superioritat i tenir els mateixos pensaments que Jesús Messies. Pau insta als seguidors de Jesús a practicar la humilitat i posa com exemple Jesús, el Messies, persona que sap renunciar a les seves prerrogatives. Els orgullosos ha de tenir la mateixa manera de pensar que el Messies que renuncià als drets de presentar-se com un ésser superior.

En l'himne s'hi poden reconèixer tres estrofes: 1a) versets 6-7b; 2a) versets 7c-8; 3a) versets 9-11. Les dues primeres estrofes estan dedicades a l'autohumiliació del Messies; la segona part de l'himne (tercera estrofa) mostra l'exaltació de Jesús com a Senyor i sobirà messiànic. Les dues parts de l'himne es caracteritzen pel contrast entre esclau i Senyor. A ningú en el món grecoromà se li ocorria aclamar un esclau com a Senyor. Hi havia molts tipus d'esclaus en la Roma del temps en que s'escriu Filipencs; alguns vivien folgadamente, però un esclau que acaba morint en una creu pertanyia a l'escalafó més baix dels esclaus. Amb això s'il·lustra el grau i la intensitat de l'humiliació de Jesús que no podia anar més avall. L'himne surt al pas per afrontar la niciesa que podia representar que un grup aclamés com a Senyor un personatge que havia mort en una creu, forma de mort destinada a les persones més indesitjables.

L'humiliació de Jesús té punts de contacte amb la situació que pateix el servent del Senyor (Is 52,13-53,12). Així com Déu reivindica i enalteix el servent, Jesús, després d'autohumiliar-se també és exaltat per Déu que li dona la categoria de sobirà universal. Pau entén que el mateix que Déu ha fet amb el servent i amb el Messies ho farà també amb els seus elegits. La fraternitat de la comunitat obtinguda gràcies a la imitació de Jesús ha de ser un dels trets fonamentals que configuren la identitat dels seguidors de Jesús.

"Ell que era de condició divina". Aquesta afirmació ha fet córrer rius de tinta a fi de discernir la naturalesa de Jesús que s'humilia; es tracta d'un ésser diví preexistent o bé el Messies és certament un ésser humà i diví però no preexistent. Dit d'altra manera: la divinitat de Jesús és des de sempre o l'adquireix un moment determinat. A Pau, bon coneixedor de judaisme i del pensament apocalíptic, no li ha de resultar estranya l'existència d'una figura messiànica que comparteix humanitat i divinitat. L'especulació sobre la preexistència, encarnació i divinització de Jesús la farà la teologia dogmàtica posterior. El text es limita a parlar de dues

formes d'existir en Jesús: una forma d'esclau i una forma de Déu. És un mateix ésser que es manifesta en dues formes d'existir. El sorprenent del cas és que la forma d'existir com a Déu permetria a Jesús viure una existència regalada a l'estil dels herois, sobirans i emperadors, però no ho fa. Es buida de totes les prerrogatives que per dret li correspondrien per la seva forma d'existir divina i renuncia a un tipus de messianisme triomfant. Aquesta renuncia és el que interessa a Pau i la demana als cristians de Filips a fi d'aconseguir una comunitat unida i agermanada.

Diumenge 26 durant l'any. 27 de Setembre de 2020